

ODBYĆ (22) *vb pf*

o jasne.

inf odbyć (10). ◇ *fut 3 sg* odbędzie (2). ◇ *3 pl* odbędą (1). ◇ *praet 2 sg m* odbyłeś (1). ◇ *3 sg m* odbył (1). ◇ *imp 2 sg* odbądź (1). ◇ *con 1 sg m* bych odbył (1). ◇ *3 sg m* by odbył (4). ◇ [*impers praet* odbyto.] ◇ *part praet act* odbywszy (1).

Sł stp notuje, Cn s.v. odbywam czym czego, Linde XVI – XVIIIw.

1. *Pozbyć się, oddalić; absolvere, defungi, resolvere Cn (10) :*

odbyć kogo, czego (2): BierEz B4v cf W przeciwstawieniu; FalZioł IV 2c cf Zwrot.

odbyć kogo, czego (poprzeczeniu) (3): [Antystenes chciał wszytki ucznie odegnać] okrom Dyogenefa, kto[rego] dla łałości odbyć niemógł BielŻyw 70; iefli go [konía, który ma guzy lub zołzy] więc nieopátrźnie dośtániesz/ á ináčéy go odbyć niemożesz/ co rychley mu pomocy szukay/ iákoby mu ony guzy wyćiekły SienLek 186. Cf odbyć kogo od kogo czym.

odbyć kogo (po przeczeniu) od kogo czym (1): Doktor Luther nam powiádał/ gdy Biefá písmem świętym/ álbo łtáteczną rozmowá/ nie mógł od siebie odbyć/ tedy go częśto wśczypliwy mi łowy/ álbo śmieszńá iáką łpráwá odegnał. ReszPrz 51.

W przeciwstawieniu: »odbyć... nabyć« (1): Odbądzże tey pániey łporney/ Łatwie nabędziesz powolney. BierEz B4v.

Zwrot: »odbyć precz [czego]« (1): Przeto rada dobra takich wozgrzywych [owiec] odbyć precz/ bo na inłzym powietrzu będącz: mogą być zachowane. FalZioł IV 2c.

a. *Wydalić z organizmu (1) :*

Zwrot: »wody odbyć« = oddać mocz (1): Takież gdy go [wieprza dziczego] łowczy wzarań gonić imá niżli wodę pufci wnet łie łpraczuie/ ale gdy wody odbędzie: trudno mu czo wczýnić FalZioł IV 3c.

a. [*Zwrot: »przed czasem odbyć« = poronić: Też wodá w któreyby wrzáłá Centurzya pobudza przyrodzoná rzecz pániám/ płód też ku wyściu pošila/ przeto niema być pániám dawano brzemiennym to pićie/ bo by mułiálá przed czáfem odbyć [mieć porodzenie FalZioł I 24d] SienHerb 31a.]*

b. *Uwolnić się od choroby, dolegliwości [czego (po przeczeniu)] (2) :* Koń ktory bóláczkę ma pod czeluściámi/ [...] iefth bárzo niepewny; ábowiem zołzów nieodbył/ á sthąd ma siłá chorób w łobie SienLek 184.

odbyć czym (1): świerzb rozmaity bywa: á wśákże żaden niebywa/ kthorymby z człowieká niewychodziło/ to coby mu ciężéy ná wnątrzu łzkodzić mogło/ gdyby świerzbém tego nieodbył SienLek 133.

c. *Sprzedzić; vendere Vulg, Cn; abalienare, alienare, commutare Cn (2) :*

[*odbyć czego: folwárk łwoy záfwe blizu Miáltá buduy co nalepiey [...]: pożytkow wśzytkich łácniey w mieście odbędziesz Cresc 1571 19.]*

odbyć co (2): Iefliże by z łzczedł ná máiętności brát twoy/ á przeto dzierzawkę łwá odbył/ po thwym kupnie iefliby chciał kewny ie⁸⁰ odkupić to co on záprzedał/ może Leop Lev 25/25; OrzRozm S4v.

W przeciwstawieniu: »odbyć ... dostać« (1): Czwarta rada Seymowa iest około handlow/ iakobyśmy te rzeczy ktorych nabyt mamy odbyć mogli/ á tych ktorych niemamy łatwie dostáli *OrzRozm* S4v.

2. *Stracić* [czego] (3) : odbywłszy kóni/ z łuki/ piełzki/ ordę wślytkę Tátárfką ná łobie dźierzawłszy/ tám zołtał/ y gárdło łwé między družyną wierną łwą mężnie dał *OrzQuin* R2v; *RejZwierc* 58; [A gdy Król odbył koniá/ dodał mu łwoiego/ aby wśzedł/ niedbáiąc nic o się łámego. *Cresc* 1571 2].

Przen (1) :

W przeciwstawieniu: »odbyć ... oblec na się« (1): ktorzy Boga vżywaią/ áććci włafney łwey iftności nieodbęda/ iednak nieiáki dźiwny á máło nie Boski křtałt ná się obleką/ thák iż więcey bogi niżli ludźmi być się zdádzą. *KuczbKat* 100.

3. *praw. Unieważnić* [co] (1) : PŁenipotencyą tak odbyć może/ iefli iefth niedořtáteczna/ iefli w obec we wślytkich łpráwách vczyniona. *GroicPorz* t2.

4. *Zrobić, wykonać zrealizować, załatwić* (7) : Nixurio. Niti velle, vel cupere, Rad bych rázem odbył. *Mącz* 248a.

odbyć czego (2): A także pod móřt iedź miedzy izbice/ Odbyłes drogi więřzey połowice *KlonFlis* G2. *Cf* *odbyć czym czego*.

odbyć czym czego (1): A thák nie mowámi pořpolitymi tego dowieřć máią duř obrońce/ ále iáłnym textem/ łáli takie duřze? iákie łą? gdzie łą? [...] Nie tym tego odbyć iáko niekthorzy mowią/ żywą Bogu/ żywą w Kryřtuřie *Grzegřm* 50.

Fraza: »jedno aby odbył« [o pozorowaniu czynności] (1): Naydzyeć takich [..] ktorzy nye życzą tego vcžnyom łwym/ áby łie cžego dobrego náuczyli/ yedno žeby od nich kwártaly dobre á łpełne bráli. Czytác będzye nychcący/ ále yedno áby odbył á przedłię łwe págá denári myał. *GliczKsiąż* L8v.

a. *Uczynić zadość, zaspokoić jakieř rořzczenia lub naleźności* (3) :

odbyć czego (1): Gdy to Celnicy łłyzeli/ Támo ná targ brzybieželi [!]: Ižby im ten Cłó zápłácił/ Ktoby niewolniká kupił. W ten cžás Xantus kupcá žądał Aby mniey niż wźiał powiádał: A tę zmwę przeto cžynił/ Ižby tám łátwiey Cłá odbył. *BierEz* B3.

[*odbyć kogo:* wyznał przed namy, ze jako oycziecz odbył ssyny swoje; y wziely dżyal od oyczia *ProtokWoźnik* 115.

odbyć kogo z czego: Item naproth stego stathku [= *majątku*] odbytho sluznie a dobrze mathke thych ssieroth *ProtokWoźnik* 111.]

odbyć czym (2): Włpomyonę tu dżifielřy łpořob nakłádu tego/ który cžynią rodzicy ná łyny łwe gdy ye do łřkoły dáją. Przez włřytek kwártal ocyec nychce łie wyęcey wydać/ yedno dwymá grořłmi álbo trzemá chce odbyć *GliczKsiąż* M3; *KlonFlis* F.

5. *Zaspokoić* [kogo czym] (1) : Iefli Zyd przez przygodę ogniową [...] łtráci rzeczy łwé z zakłády zářtawionémi [...] á Krzeřciánin [...] który zářtawił/ iemu trudnořci zádáie: Zyd włafną przyřięgá Krzeřciániná odbędźie. Miářto, nic niech nie połtěpuie przeciřwko Zydowi *SarnStat* 252.

Synonimy: 1. *oddalić*; a.a. *porzucić*; c. *przedać, sprzedać*; 2. *stracić*; 4. *odprawić, wypełnić*; 5. *odprawić*.

Formacje współrdzenne cf 1. BYĆ.

Cf **ODBYCIE, ODBYT, ODBYTY**

